

Bemærk - eksempel

15542 0000000000
Postens bladnummer Abonnementsnummer

Abonnementsnummer opgives ved henvendelse til GeologiskNyt i forbindelse med adresseændringer o.l. Abonnementsnummer (10 cifre) er påtrykt til højre for denne boks. Girokort udsendes særskilt.

Geofagi

-jordnære delikatesser

Af geolog Ulla V. Hjuler, GeologiskNyt

De fleste betragter sikkert den jord, de går på som det rene skidt. Men man skal ikke lade sig narre! Den rummer nemlig mange gode sager og kunne meget vel blive en naturlig ingrediens i hverdagsmaden.

Det at spise ting, der ikke rigtigt kan henføres til "madriget", kaldes "pica". Det er det latinske ord for skade, en fugl, der jo er kendt for at spise alt, hvad den kommer i nærheden af. Nu er det ikke sådan, at man kan diagnosticeres med pica, hvis man fx har spist bevismaterialet i retssalen. Man skal have udvist anormale spisevaner i mindst en måned, så der skal virkeligt arbejdes for sagen! Nogle eksempler på ikke-madsubstanser, som indtages af mennesker, er jord, sand, kridt, ler, cigaretaske, rust, sæbe og grus.

Skaden har konkurrenter

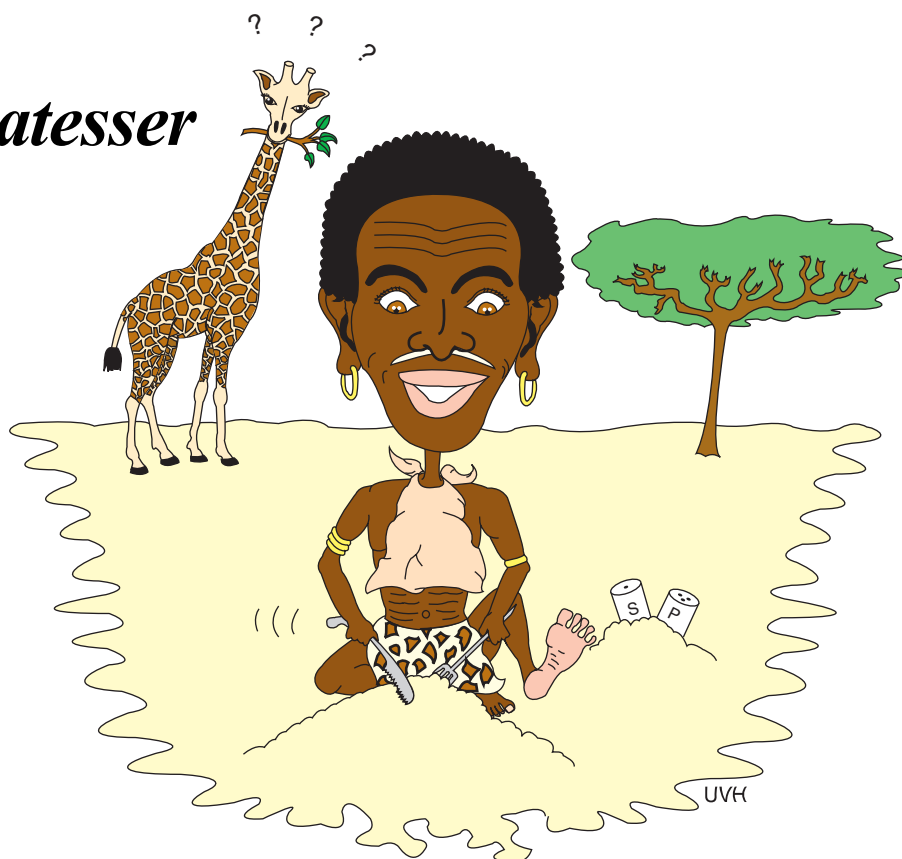
Nu er det faktisk ikke kun skaden, der har en lidt alternativ smag – mange andre dyr – heriblandt også husdyr spiser lystigt løs. Der er lavet undersøgelser blandt kvæg, der viser, at indtagelsen af jord, sand eller skidt bl.a. kan skyldes mineralmangel på fx Na, Mg, P, S, Cu, Co og Mn. Ved at spise jord kompenseres der for manglen på mineralet.

Der guffes igennem over hele verden

Faktisk er jordspisning almindeligt eksempelvis i Centralafrika og det sydlige USA. Det vurderes, at mere end 200 kulturer verden over praktiserer ler-spiseri som et led i det daglige ritual. Og tallet inkluderer endda så vidt vides ikke indtagelse af sand- eller marmorkager.

Der kan være forskellige årsager til, at mennesker kaster sig over de jordnære delikatesser.

Mange små børn, typisk i alderen 2-6 år, har det med at proppe sig med alt muligt –

heriblandt noget, der lige er til at få fat i som fx jord. Derhjemme har de jo også set Fido stå med snuden i jorden eller Pelle Halleløse slikke på en sten, så hvorfor ikke? Som metode til burger- og sodavandsafvænnelse kan metoden dog *næppe* anbefales.

Geofagi er visse steder ret udbredt blandt gravide kvinder; i nogle tilfælde som respons på jern- og calciummangel, ja man kan ligefrem købe ler beregnet til at spise udvalgte steder i USA. Det skulle efter sigende modvirke morgenkvalme.

Der findes eksempler på personer på diæt, som havde stor lyst til at spise rigtig mad, og som forsøgte at bremse lysten med alternative substanser hørende til "ikke-mad-klassen" som fx ler. I den forbindelse bør man dog ikke glemme visse lermineralers fremragende egenskab – at svulme voldsomt op ved kontakt med vand! Pica betragtes dog ikke som en spiseforstyrrelse, selvom det umiddelbart virker sådan....

Der kan også ligge et religiøst motiv bag, hvor indtagelsen foregår under en ceremoni. Fortæringen af skidt, ler eller jord hjælper

nemlig med at indlemme de magiske ånder fra Jorden – i kroppen! En oplagt mulighed for at få forøget de åndelige værdier. Visse indianske grupper i Amazonas siges at indtage hele blokke af ler til kødretten!

Endelig er der også dem, der gør sig til gode med jordsagerne, fordi det simpelthen er en god gammeldaws tradition i familien. Ligesom det for nogen er en del af den daglige trummerum fx at snuppe en smøg! Der er dog endnu ikke kommet forbud mod indtagelse af jord i offentligt rum, men det kommer nok snart.

Geologisk delikatesse

Sidst, men ikke mindst bør det naturligvis nævnes, at enhver geolog med respekt for sig selv har forsøgt sig ud i den kulinariske jordfortærelse. Er man i felten og skal teste, om der nu er sand i den klump ler, man står med, ja så er det bare med at bide i det sure æble og se, om skidtet knaser! Redaktionen anbefaler naturligvis, at man ikke lader sig nøje med mindre end de kendte Takst 24-jorde ved Karlslunde. Velbekomme! ■